

Kongregacija za nauk vjere  
NAPUTAK AD RESURGENDUM CUM CHRISTO [DA BI SE  
SUUSKRSNULO S KRISTOM] O POKAPANJU POKOJNIKA I  
ČUVANJU PEPELA U SLUČAJU KREMIRANJA\*

1. Da bi se suuskrsnulo s Kristom, potrebno je umrijeti s Kristom, treba “se iseliti iz tijela i naseliti se kod Gospodina” (2 Kor 5,8). Naputkom *Piam et constantem* od 5. srpnja 1963., tadašnji Sveti Uficij odredio je “da se vjerno čuva običaj da se tijela preminulih vjernika pokapaju”, nadodajući međutim da se kremiranje “po sebi ne protivi kršćanskoj vjeri” i da se ne uskraćuju sakramenti ili sprovod onima koji su odlučili da im se tijelo nakon smrti kremira, pod uvjetom da ta odluka nije “posljedica nijekanja kršćanskih dogmi, ili posljedica sektaškoga duha, ili pak mržnje protiv katoličke vjere i Crkve”.<sup>1</sup> Ova promjena crkvene discipline zatim je uvedena u Zakonik kanonskoga prava (1983.) i u Zakonik kanona Istočnih Crkava (1990.).

U međuvremenu praksa kremiranja uvelike se proširila u mnogim zemljama, ali u isto vrijeme počele su se širiti također nove ideje koje su u suprotnosti s vjerom Crkve. Nakon što se na odgovarajući način posavjetovala s Kongregacijom za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Papinskim vijećem za zakonske tekstove i brojnim biskupskim konferencijama i biskupskim sinodama istočnih Crkava, Kongregacija za nauk vjere smatrala je korisnim objaviti novi Naputak, s ciljem da se ponovno potvrde doktrinarni i pastoralni razlozi zbog kojih se prednost daje ukapanju tijelā i izdaju propisi s obzirom na čuvanje pepela u slučaju kremiranja.

\* Tekst je preveden s talijanskog jezika, u: *Il regno – Documenti*, 19 (2016.), br. 1245, str. 605-607.

<sup>1</sup> AAS 56 (1964.), 822-823.

2. Isusovo uskrsnuće glavna je istina kršćanske vjere, propovijedana kao bitni dio vazmenoga otajstva od početaka kršćanstva: “Predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici” (1 Kor 15,3-5).

Po svojoj smrti i uskrsnuću, Krist nas je oslobodio od grijeha i dao nam pristup novomu životu: “Kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života” (Rim 6,4). Uz to, Krist uskrsli počelo je i izvor našega budućeg uskrsnuća: “Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih... kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni” (1 Kor 15,20-22).

Ako je istina da će nas Krist u Posljednji dan uskrisiti, također je istina da smo, u određenom smislu, već uskrsnuli s Kristom. S krštenjem smo, zapravo, uronjeni u smrt i uskrsnuće Kristovo i sakramentalno njemu pridruženi: “S njime suukopani u krštenju, u njemu ste i suuskrsli po vjeri u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih” (Kol 2,12). Ujedinjeni s Kristom po krštenju, na stvaran način već sudjelujemo u životu Krista uskrsloga (usp. Ef 2,6).

Zahvaljujući Kristu, kršćanska smrt ima pozitivno značenje. U liturgiji Crkva moli: “Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima. I pošto se raspadne dom ovozemnoga boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima”.<sup>2</sup> Sa smrću duša se dijeli od tijela, ali u uskrsnuću Bog će vratiti i dati nepropadljivi život našem preobraženom tijelu, ujedinjujući ga s našom dušom. Također i u našim danima Crkva je pozvana naviještati vjeru u uskrsnuće: “Uskrsnuće mrtvih je vjera kršćanā: vjerujući to mi smo to što jesmo”.<sup>3</sup>

3. Slijedeći vrlo drevne kršćanske predaje, Crkva snažno preporučuje da se tijela preminulih pokopaju na groblju ili na drugome svetom mjestu.<sup>4</sup>

U spomen na smrt, ukop i uskrsnuće Gospodinovo, otajstvo u svjetlu kojega se očituje kršćanski smisao smrti,<sup>5</sup> pokop

---

<sup>2</sup> Rimski misal, *Predslavlje pokojničko*, I.

<sup>3</sup> TERTULJAN, *De resurrectione carnis*, 1, 1: CCL 2, 921.

<sup>4</sup> Usp. *Zakonik kanonskog prava*, kan. 1176, § 3; kan. 1205; ZKIC, kan. 876, § 3; kan. 868.

<sup>5</sup> Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1681.

je iznad svega najprikladniji oblik za izražavanje vjere i nade u uskrsnuće tijela.<sup>6</sup>

Crkva, koja je kao Majka pratila kršćanina na njegovu zemaljskome putovanju, prikazuje Ocu, u Kristu, dijete njegove milosti i predaje zemlji njegove smrtne ostatke u nadi da će uskrsnuti u slavi.<sup>7</sup>

Pokapanjem tijela umrlih vjernika, Crkva potvrđuje vjeru u uskrsnuće tijela,<sup>8</sup> i želi istaknuti uzvišeno dostojanstvo ljudskoga tijela kao sastavnog dijela osobe s kojom tijelo dijeli povijest.<sup>9</sup> Ne može dopustiti, dakle, stavove i obrede koji uključuju pogrješna poimanja smrti, shvaćena bilo kao konačno uništenje osobe, bilo kao trenutak njezina stapanja s Majkom prirodom ili sa sve-mirom, bilo kao jednu etapu u procesu re-inkarnacije, bilo kao definitivno oslobođenje iz "tamnice" tijela.

Osim toga, pokop na grobljima ili na drugim svetim mjestima na prikladan način odgovara pobožnosti i poštivanju koje se duguje tijelima pokojnih vjernika, koji su po krštenju postali hram Duha Svetoga i kojima se, "kao oruđima i posudama, Duh Sveti sveto poslužio da učini tolika dobra djela".<sup>10</sup>

Pravedni Tobija hvaljen je zbog zasluga stečenih pred Bogom, zato jer je pokapao mrtve,<sup>11</sup> a Crkva pokapanje mrtvih smatra djelom tjelesnoga milosrđa.<sup>12</sup>

Na koncu, pokapanje tijela pokojnih vjernika na grobljima ili na drugim svetim mjestima potiče na spomen i molitvu za pokojnike članove obitelji i cijelu kršćansku zajednicu, kao i na čašćenje mučenikā i svetaca.

Pokapanjem tijela na grobljima, u crkvama ili na za to predviđenim mjestima, kršćanska predaja čuvala je zajedništvo između živih i pokojnih te se suprotstavila težnji da se prikriva ili privatizira događaj smrti i značenje koje ona ima za kršćane.

4. Ondje gdje higijenski, ekonomski ili društveni razlozi dovode do izbora kremiranja, izbor koji ne smije biti u suprotnosti izričitoj ili razumno pretpostavljenoj volji vjernika pokojni-

<sup>6</sup> Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2300.

<sup>7</sup> Usp. 1 Kor 15, 42-44; *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1683.

<sup>8</sup> Usp. SV. AUGUSTIN, *De cura pro mortuis gerenda*, 3, 5: CSEL 41, 628.

<sup>9</sup> Usp. DRUGI VATIKANSKI SABOR, *Pastoralna konstitucija Gaudium et spes*, br. 14.

<sup>10</sup> Usp. SV. AUGUSTIN, *De cura pro mortuis gerenda*, 3, 5: CSEL 41, 628.

<sup>11</sup> Usp. Tob 2, 9; 12, 12.

<sup>12</sup> Usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 2300.

ka, Crkva ne vidi doktrinarne razloge da se ta praksa zabrani, budući da kremiranje pokojnika ne dodiruje njegovu dušu i ne priječi božansku svemoć da uskrsne tijelo i dakle ne predstavlja objektivno nijekanje kršćanskoga učenja o besmrtnosti duše i uskrsnuću tijelā.<sup>13</sup>

Crkva i dalje preferira pokapanje tijelā jer se time iskazuje veće poštovanje pokojnima; ipak kremiranje nije zabranjeno, “osim ako je izabrano zbog razloga protivnih kršćanskomu nauku”.<sup>14</sup>

Ako ne postoje razlozi protivni kršćanskomu nauku, Crkva kod takvoga sprovođa postupa u skladu s odgovarajućim liturgijskim i pastoralnim uputama, pazeći posebno na to da se izbjegne svaki oblik sablazni ili vjerske ravnodušnosti.

5. Kad se iz opravdanih razloga izabere kremiranje pokojnika, pokojnikov se pepeo mora redovito čuvati na svetome mjestu, tj. na groblju ili, ako je to slučaj, u nekoj crkvi ili na prostoru koji je mjerodavna crkvena vlast namijenila upravo toj svrsi.

Već od početaka kršćani su željeli da pokojnici budu spominjani u molitvama i u spomenu kršćanske zajednice. Njihovi su grobovi postajali mjesta molitve, sjećanja i razmišljanja. Preminuli vjernici dio su Crkve, koja vjeruje u općinstvo “putnika na zemlji, pokojnika koji dovršuju svoje čišćenje i blaženika u nebu; svi oni zajedno čine jednu Crkvu”.<sup>15</sup>

Čuvanje pepela na svetome mjestu može pridonijeti smanjivanju opasnosti da pokojnik ostane uskraćen za molitvu i spomen rodbine i kršćanske zajednice. Na taj način, nadalje, izbjegava se mogućnost zaborava i nedostatka poštovanja, do čega može prije svega doći nakon što prođe prvi naraštaj, kao i zbog neprilična ili praznovjerna postupanja.

6. Zbog gore navedenih razloga, čuvanje pepela u kućama nije dopušteno. Samo u teškim i izvanrednim okolnostima, vezanim uz kulturalne uvjete lokalnog karaktera, ordinarij, u dogovoru s biskupskom konferencijom ili sinodom biskupā istočnih Crkava, može dopustiti čuvanje pepela u kućama. Pepeo, ipak, ne smije biti razdijeljen na više obitelji i potrebno je uvijek jamčiti poštivanje i prikladne uvjete čuvanja.

---

<sup>13</sup> Usp. VRHOVNA SVETA KONGREGACIJA SVETOG UFICIJA, *Naputak Piam et constantem*, 5. srpnja 1963.; AAS 56 (1964.), 822.

<sup>14</sup> *Zakonik kanonskog prava*, kan. 1176, § 3; Usp. *Zakonik kanona Istočnih crkava*, kan. 876, § 3.

<sup>15</sup> *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 962.

7. Da bi se izbjegla svaka panteistička, naturalistička ili nihilistička dvosmislenost, nije dopušteno prosipati pepeo u zrak, na tlo ili u vodu ili na neki drugi način, odnosno čuvati kremirani pepeo kao uspomenu na pokojnika, u komadima nakita ili drugim predmetima, imajući na umu da se za takva postupanja ne mogu navoditi higijenski, društveni ili ekonomski razlozi kao razlog izbora kremiranja.

8. U slučaju da je pokojnik dopustio kremiranje i prosipanje vlastitoga pepela u prirodi zbog razloga protivnih kršćanskoj vjeri, sprovod se, sukladno pravu, mora uskratiti.<sup>16</sup> *Vrhovni prvosvećenik Franjo, na audijenciji u kojoj je, dana 18. ožujka 2016., primio niže potpisanoga kardinala Pročelnika, odobrio je ovaj Naputak, o kojemu se odlučivalo na redovnome zasjedanju ove Kongregacije dana 2. ožujka 2016., i naredio njegovo objavljivanje.*

Rim, iz sjedišta Kongregacije za nauk vjere, 15. kolovoza 2016., na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije.

*Gerhard kadr. Müller*  
*Pročelnik*

*Luis F. Ladaria, DI*  
*Naslovni nadbiskup Thibice*  
*Tajnik*

---

<sup>16</sup> *Zakonik kanonskog prava*, kan. 1184; *Zakonik kanona Istočnih crkava*, kan. 876, § 3.